

6. Марущак, О. В., Соловей, В. В., Давидюк, А. В., Хуан Чжічунь, & Заєць, Л. В. (2024). Створення художнього образу виробів декоративно-ужиткового мистецтва у проєктно-художній діяльності. *Innovative development of science, technology and education: Proceedings of the 4th International scientific and practical conference* (pp. 466-476). Perfect Publishing.

7. Коберник, О. М. (Ред.). (2020). *Методика навчання учнів 5–9 класів проєктуванню в процесі вивчення технологій*. Наукова думка.

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-3.74>

Наталія Кравцова

м. Вінниця, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3528-4547>

e-mail: kravtsova65@ukr.net

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ВИКЛИКІВ СУЧАСНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Анотація: Стаття присвячена аналізу професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах сучасних викликів мистецької освіти: цифровізації, воєнного стану, інклюзивності та необхідності формування креативних компетентностей. На основі аналізу сучасної наукової літератури розглянуто теоретичні засади професійної підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, нагальні проблеми та шляхи їх вирішення. Закцентовано увагу на інтеграції цифрових технологій, міждисциплінарних підходах та адаптації до воєнних реалій. Доведено, що сучасна підготовка буде ефективною за умови поєднання діяльнісного, компетентнісного і рефлексійного підходів для формування слухового самоконтролю, психоемоційної стійкості та творчої ініціативи вчителя.

Ключові слова: професійна підготовка, вчитель музичного мистецтва, мистецька освіта, цифрові технології, креативні компетентності.

Abstract: This article analyses the professional training of future music teachers in the context of contemporary challenges facing arts education: digitalisation, martial law, inclusivity, and the need to develop creative competencies. Based on an analysis of contemporary academic literature, the article examines the theoretical foundations of the professional training of future music teachers, pressing issues and ways to address them. Emphasis is placed on the integration of digital technologies, interdisciplinary approaches and adaptation to the realities of war. It is demonstrated that modern training will be effective provided that activity-based, competence-based and reflective approaches are combined to develop teachers' auditory self-control, psycho-emotional resilience and creative initiative.

Keywords: professional training, music teacher, arts education, digital technologies, creative competences.

Трансформаційні процеси, що відбуваються в сучасній мистецькій освіті в Україні, зумовлені глобальними тенденціями цифровізації, євроінтеграції та воєнними викликами. Професійна підготовка вчителя музичного мистецтва стає ключовим фактором збереження національної культурної ідентичності та

забезпечення якості музично-педагогічної діяльності. Як зазначається в колективній монографії, «впровадження нових технологій вимагає відповідної підготовки вчителя, професійне становлення якого також відбувається в органічному взаємозв'язку з особистісним розвитком» (Омельченко, 2025, с. 53).

Світова мистецька освіта демонструє чіткі тенденції до трансформації програм професійної підготовки вчителів музичного мистецтва під впливом цифровізації, демографічних змін, інклюзії та соціальної справедливості. Науковці пропонують візію майбутньої підготовки, де майбутні вчителі стають співтворцями програм, а педагогіка – дослідницькою та рефлексійною. Зміни торкаються п'яти вимірів: цінностей, демографії, практик, навчальних планів та суспільства. Світовий досвід показує, що успішна підготовка ґрунтується на гнучкості, співпраці та орієнтації на реальні потреби суспільства.

Теоретичний базис професійної підготовки сучасного вчителя музичного мистецтва складають компетентнісний, діяльнісний і міждисциплінарний підходи. Ісаєнко (2025) виокремлює низку методологічних підходів до формування професійних компетентностей: «аксіологічний, міждисциплінарний, системний, діяльнісний, рефлексійний, сенсорно-фізіологічний, компетентнісний» (с.4). На її думку, слуховий самоконтроль є ключовим компонентом виконавської майстерності: «навички слухового самоконтролю у виконавському процесі є такими, що оптимізуються шляхом низки послідовних дій: зіставленні з певним еталоном, об'єктивній самооцінці виконання музичного твору...» (Ісаєнко, 2025. с. 4).

Компетентнісний підхід відіграє провідну, системоутворюючу роль у професійній підготовці вчителя музичного мистецтва. Згідно з Концепцією Нової української школи, Законом про освіту, професійними стандартами він є основною освітньою парадигмою в Україні.

Діяльнісний підхід сприяє інтеграції теорії та практики: «навчання та виховання організовуються як активна, свідомі і цілеспрямована діяльність, яка спрямована на оволодіння знаннями, уміннями та навичками, розвиток ціннісних орієнтацій, творчих здібностей та самореалізації особистості» (Ісаєнко, 2025, с. 52). Це особливо актуально для формування креативності, яка є основою «творчо-виконавської підготовки майбутнього вчителя музичного мистецтва» (Омельченко, 2025, с 62).

Міждисциплінарність дозволяє інтегрувати музичні дисципліни (сольфеджіо, хорове диригування, музичний інструмент, постановка голосу тощо) з педагогікою, психологією, цифровими технологіями, культурологією, інклюзивною освітою тощо. Це перетворює вчителя з «виконавця-музиканта» на мультикомпетентного фахівця, здатного вирішувати комплексні професійні завдання. Науковці зазначають, що міждисциплінарна інтеграція є «педагогічним засобом формування професійних компетентностей майбутніх учителів музичного мистецтва на основі синтезу знань з різних галузей» (Василевська-Скупа, 2023, с.50).